

SEUTUSTRATEGIA VEHREÄ METROPOLIMME

LUONNOS 25032026

SEUTUYHTEISTYÖN TAVOITTEET

Visio 2040

Tampereen kaupunkiseutu on lähes puolen miljoonan asukkaan ja kahdeksan kunnan elinvoimainen ja kansainvälinen metropoli, jossa vihreä luonto ja kaupunkielämä yhdistyvät. Toimivan yhteistyön avulla seutu on siirtynyt kestävästi uudelle vuosikymmenelle.

1. Asukkaille viihtyisä ja turvallinen arki

Monimuotoista asumista kasvavalla kaupunkiseudulla

Kaupungistumme kestävästi ja tasapainoisesti. Vuonna 2040 meitä on jo 480 000 asukasta. Kaupunkiseudulla voi elää omannäköistään kestävä elämää eurooppalaisittain urbaanisti tai väljemmin maaseudun kylissä. Naapurustomme ovat turvallisia ja viihtyisiä. Asuntopolitiikassa painotamme myös laatua ja kohtuuhintaisuutta. Eriytymisen ehkäisy on yhteinen tehtävämme.

Sujuvaa arkea ja liikkumista upean luonnon ympäröimänä

Hyvän arjen peruspilarit löytyvät kaupunkiseudulta: työpaikat, saavutettavat palvelut ja toimiva liikenne. Täällä on runsaasti elämyksiä vapaa-aikaan ja kansainvälisen tason tapahtumatarjontaa. Arki on elämyksellistä, kun suunnittelussa huomioidaan upean luonnon läsnäolo ympäri vuoden. Kestävän liikkumisen hankkeet – raitiotie, lähijunaliikenne ja seudulliset pyöräilyväylät – yhdistävät ja kasvattavat kaupunkiseutua muilla liikkumistavoilla täydennettynä.

Asukkaiden hyvinvointi ja osallisuus keskiössä

Kunnat tukevat asukkaiden hyvinvointia ja elämänlaatua koko palvelukirjolla. Seudullisuus näkyy asukkaille kuntarajat ylittävinä palveluina. Yhteistyöllä lisätään palvelujen yhteentoimivuutta ja digitaalisuutta. Kaupunkiseutu on aktiivinen kumppani hyvinvointialueelle ja työllisyysalueelle. Osallistaminen vahvistaa asukaskokemusta. Asukkaiden ääni kuuluu ja asukasymmärrys vahvistuu. Tunnistamme nuorten roolin seudun tulevaisuudelle.

Strategiset tavoitteet

- Edistämme monimuotoista asuntotuotantoa ja huolehdimme yhdessä kohtuuhintaisesta asuntotuotannosta kaupunkiseudulla.
- Kehitämme seudullisesti kasvatus-, koulutus- ja vapaa-aikapalveluja ja hyödynnämme palveluverkkoa tehokkaasti yli kuntarajojen.
- Kehitämme yhdessä kestäväää liikkumista ja miellyttävää liikkumisen ympäristöä koko kaupunkiseudulla.
- Lisäämme asukkaiden, erityisesti nuorten, osallisuutta seudun tulevaisuuden turvaamiseksi.
- Ehkäisemme asuinalueiden eriytymistä ja segregatiota poikkihallinnollisella yhteistyöllä.
- Huomioimme sinisen ja vihreän luonnon merkityksen hyvinvoinnissa ja vahvistamme seudullista viherrakennetta.

2. Yrityksille elinvoimainen ja kestävä ympäristö

Elinvoiman kasvua eheässä yhdyskuntarakenteessa

Kaupunkiseudun elinvoima kumpuaa väestön, yritysten ja työllisyyden kasvusta, joka on sovitettu ympäristön kantokykyyn. Kasvun selkärankana on eheä ja vahva yhdyskuntarakenne.

Kasvamme resurssiviisaasti ja tähtäämme hiilineutraalisuuteen. Eheä yhdyskuntarakenne tuo palvelut, työpaikat ja kodit lähelle toisiaan ja vahvistaa infrastruktuurimme kestävyttä. Jätämme tilaa myös monihyötyiselle viherverkolle ja virkistykselle.

Osaaminen ja innovaatiot työllisyyden perustana

Vahvistamme seudun asemaa kansallisen talouden veturina ja vaikutamme sitä tukevan infrastruktuurin rakentamiseen. Tuemme innovaatioiden ja työllistävien elinkeinojen sijoittumista seudulle.

Osaaminen näkyy muun muassa ICT-teollisuuden, älykkään koneenrakennuksen sekä turvallisuus- ja puolustusteollisuuden kasvuna. Kiihdytämme myös elämystaloutta, terveys- ja hyvinvointitoimialaa sekä kestävä teknologian kasvua. Kasvun ja kestävyden yhteensovittaminen on meille tärkeää.

Kattava koulutustarjonta kiinnostaa yli kaupunkiseudun rajojen ja tänne hakeutuu runsaasti tulevaisuuden osaajia. Koulutuksen tarjoajat ja työnantajat toimivat tiiviissä yhteistyössä työllisyyden edistämiseksi.

Ennakoitava toimintaympäristö kuntarajat ylittävällä yhteistyöllä

Seudullinen elinkeinopolitiikka vaikuttaa toimintaympäristömme houkuttelevuutena, ennakoitavuutena ja vakautena. Työpaikat koetaan seudullisesti yhteisiksi ja niiden syntyä tuetaan yhteisin ratkaisuin. Yritysten sijoittumisessa ei katsota kuntarajoja. Kuntarajaton toimintatapamme vahvistaa seudun kilpailukykyä.

Strategiset tavoitteet

- Luomme kasvulle edellytyksiä sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla.
- Nojaamme yhdyskuntarakenteen kehittämisessä Rakennesuunnitelman 2040+ linjauksiin ja MAL-sopimukseen.
- Edistämme raideliikenteen kasvua koko kaupunkiseudulla.
- Edistämme työpaikkojen syntymistä ja puhtaan teollisuuden sijoittumista seudullisesti.
- Tiivistämme yhteistyötä yritysten sijoittumisessa ja kaavoituksessa yli kuntarajojen.
- Teemme aktiivista edunvalvontaa kasvua tukevan infrastruktuurin rakentamiseksi.
- Tuemme koulutuksen tarjoajien yhteistyötä ja yritysten tarvitseman osaamisen kehittämistä.

3. Maailmalle kytkeytynyt ja avoin kaupunkiseutu

Kansainvälisesti tunnettu ja saavutettava metropoli

Kaupunkiseutu näkyy maailman metropolikartalla. Parannamme seudun suoraa kansainvälistä saavutettavuutta ja kytkeydymme eteläisen Suomen kansainvälisiin yhteyksiin. Nopeilla yhteyksillä pääkaupunkiseutuun laajennamme myös kansainvälisiä työmahdollisuuksia. Toimimme aktiivisesti kansainvälisissä verkostoissa meille tärkeissä teemoissa. Matkailijoille kaupunkiseutu näyttäytyy pohjoisena metropolina ja elämyskohteena. Lisäämme myös varautumista kansainvälisen toimintaympäristön haasteisiin.

Kansainväliset osaajat ja opiskelijat elinvoiman vahvistajina

Tulevaisuuden menestystä rakennetaan houkuttelemalla osaajia, yrityksiä ja investointeja sekä vahvistamalla pitovoimaa. Kun kehitämme kansainvälistä rekrytointia ja kansainvälisiä opiskelumahdollisuuksia, tänne hakeudutaan kauempaakin. Vehreä kaupunkiseutu houkuttelee myös matkailijoita.

Sujuvaa kotoutumista ja monikulttuurista arkea

Työvoiman vähenemisen vuoksi tarvitsemme kansainvälistä työvoimaa. Arkemme kansainvälistyy työpaikoilla, kouluissa ja tapahtumissa. Autamme tulijoita juurtumaan, ja hyödynnämme monikulttuurisuutta ja -kielisyyttä seudun kehityksessä. Kunnat lisäävät yhdessä palveluiden monikielisyyttä.

Strategiset tavoitteet

- Edistämme kansainvälistä lentoliikennettä ja raideliikennettä seudun saavutettavuuden parantamiseksi.
- Houkuttelemme kansainvälisiä osaajia ja opiskelijoita ja vahvistamme heidän edellytyksiään pysyä täällä.
- Kehitämme yhdessä kuntien palveluja vieraskielisille ja autamme heitä kotoutumaan.
- Jaamme kansainvälisyyden hyötyjä ja vastuita reilusti kuntien kesken.
- Opimme kansainvälisistä hyvistä käytännöistä ja tavoittelemme EU-rahoituksen kasvavaa saantoa.
- Panostamme matkailun kehittämiseen koko seudun mahdollisuuksia hyödyntäen.

SEUTUYHTEISTYÖN PERUSTEET

Seutuyhteistyö nojaa kuntien yhteisiin intresseihin ja alueen toimintalogiikkaan. Seudun kokonaisuus muodostuu neljästä näkökulmasta:

Maantieteellinen kokonaisuus

Kunnat muodostavat yhtenäisen ja tiiviisti kytkeytyneen toiminnallisen seudun. Palvelut, työssäkäynti ja liikkuminen ylittävät kuntarajat luonnollisesti. Seudulla on monikeskuksinen ja metropolimainen rakenne.

Kaupunkipoliittinen agenda

Yhteistyöllä vastataan kasvuun ja kaupungistumisen hallintaan. Kaupunkiseudulle tyypilliset ilmiöt – kuten tiivistyvä rakenne, joukkoliikenne, sosiaaliset kysymykset, kansainvälistyminen ja maahanmuutto – edellyttävät yhteisiä ratkaisuja.

Talouden ja elinvoiman keskus

Alue on merkittävä elinkeinoelämän ja työpaikkojen keskittymä. Kuntien väestörakenteet ovat samankaltaisia, mikä luo yhteneviä palvelutarpeita. Alueella on vahva osaamisen ja koulutuksen keskittymä, joka tukee elinvoimaa ja kehitystä.

Yhteistyön hallinnan rakenteet

Seudulla toimii yhteiset päätöksenteko- ja valmistelurakenteet, jotka mahdollistavat koordinoitun työskentelyn ja poliittisen ohjauksen. Alueidenkäytön lainsäädäntö ja MAL-menettely muodostavat yhteistyölle kansallisen perustan.

SEUTUYHTEISTYÖN PERUSPILARIT/TOIMINTATAVAT

Yhteistyön neljä peruspilaria ovat asioita, joiden varaan seutuyhteistyön onnistuminen rakentuu. Pilarit ovat vapaaehtoisen toiminnan edellytyksiä.

Luottamus

Yhteistyön ydin on kuntien välinen luottamus. Kunnat rakentavat luottamusta kertomalla avoimesti yhteistyöhön vaikuttavat tavoitteensa ja aikeensa. Luottamus näkyy sekä puheissa että teoissa, vastavuoroisena arvostuksena ja vahvistavana seutuymmärryksenä.

Hyöty

Yhteistyön tulee tuottaa lisäarvoa kaikille kunnille. Suurimmat hyödyt syntyvät pitkäjänteisestä sitoutumisesta yhteisiin tavoitteisiin. Lyhyellä aikavälillä pienetkin onnistumiset ovat tärkeitä ja vahvistavat luottamusta yhteiseen tekemiseen.

Aktiivisuus

Kaikki kuntayhtymän jäsenkunnat osallistuvat aktiivisesti seudullisiin hankkeisiin. Kunnat varmistavat, että yhteiset prosessit etenevät sujuvasti myös kuntaorganisaatioissa ja että seudullinen näkökulma huomioidaan päätöksenteossa.

Yhteistyöalue

Kaupunkiseudun kuntayhtymä toimii jäsenkuntiensa yhteisenä kehittämisorganisaationa ja aktiivisena kumppanina alueen muiden toimijoiden kanssa. Seudullinen yhteistyö voi laajeta kaupunkiseudun ulkopuolelle yksittäisissä teemoissa, kun se tuottaa hyötyä myös kaupunkiseudulle. Kunnat keskustelevat ja sopivat laajentamisesta yhdessä.

LISÄTÄÄN STRATEGIA-ASIAKIRJAAN VIELÄ TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET JA STRATEGINEN TILANNEKUVA. LISÄTÄÄN MYÖS MAININTA STRATEGIAA JALKAUTTAVASTA TOTEUTUSOHJELMASTA JA STRATEGIAN SEURANNASTA.

